

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

MINISZTER

Dr. Sulyok Tamás úr részére
elnök

Iktatószám: PM/6759-2/2023

Alkotmánybíróság

Budapest
Pf. 773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 1 6 4 2 - 3 / 2023		
Erkezett: 2023 SZEPT 07.		
Erkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 0	Kezelőiroda: [Signature]

Tárgy: amicus curiae a IV/1642/2023
számú AB indítványhoz

Tisztelt Elnök Úr!

A IV/1642/2023 számú AB indítványhoz a következő amicus curiae beadványt kívánom benyújtani az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 57. § (1b) bekezdése alapján.

Álláspontom szerint az indítvány érdemben nem bírálható el, tekintettel arra, hogy az nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában meghatározott feltételnek, mert nem tartalmaz megfelelő indokolással alátámasztott, határozott kérelmet. Az indítványozó csak utal az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és a XXVIII. cikk (1) bekezdésére az indítványban, azonban az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása körében nem ad elő pontos érvelést arra vonatkozóan, hogy a fémkereskedelemről szóló 2013. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Fémtv.) sérelmezett rendelkezése miatt ellentétes az Alaptörvény hivatkozott cikkeivel.

Álláspontom szerint az indítványozó által hivatkozott, a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapjog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] sérelme a kifogásolt eljárásban nem valósult meg.

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az irányadó értelmezés szerint e cikk a tisztességes hatósági ügyintézéshez való jogot és indokolási kötelezettséget jelenti, továbbá a hatóság kártérítési kötelezettségét foglalja magában. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog magában foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, az iratokat megismerje és az igazgatási szervek a döntéseiket indokolják. Az elvek összefüggésben állnak a jó közigazgatás fogalmával, valamint a közigazgatási eljárásjog közös európai elveivel. Elvként érvényesül a pártatlan, részrehajlás nélküli ügyintézés, a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint a tisztességes ügyintézés követelménye. A tisztességes hatósági eljárás alapvető követelménye, hogy a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályi rendelkezéseket. A tisztességes hatósági eljárás azonban nem pusztán a jogszabályok megtartásával azonos, bár az mindenképpen szükséges feltétele annak. {3311/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [26]}

Önmagában az a körülmény, hogy az eljáró hatóság nem fogadta el az indítványozó által kidolgozott, a fémkereskedelmi bírság összegének alapjául szolgáló piaci árat, nem okozhatta az indítványozó tisztességes hatósági eljáráshoz való jogának sérelmét, ha a hatóság a határozatában a döntését megindokolta.

Az indokolt döntéshez való jog az eljárás tisztességességének alkotmányos követelményrendszerén belüli részjogosítvány. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti az eljáró hatóságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. {3133/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [15]}

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 81. § (1) bekezdése szerint a döntés tartalmazza az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges minden adatot a zártan kezelt és védett adatok kivételével, a rendelkező részt – a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel –, továbbá a teljes eljárásra történő áttérés esetén az áttérés okára, a megismerhetetlenné tett zártan kezelt és védett adatokkal együtt megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

Az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a hatóság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása.

Az ügyben eljáró hatóság, ha minden kétséget kizáróan foglalkozott az indítványozó által felajánlott bizonyítékkal és e tekintetben megindokolta a döntését, akkor az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjoga nem sérülhetett.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog körében is érvényesíti azt a következetes gyakorlatát, amely szerint a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. {3098/2014. (IX. 11.) AB végzés, Indokolás [28]} Az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik. {3253/2015. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [8]} Az Alkotmánybíróság visszautasítja az alkotmányjogi panaszt, ha az indítvány tartalma alapján a rendes bíróság ítéletének nem alkotmányossági szempontú, hanem ténykérdésekben való felülvizsgálatára és megváltoztatására irányul. {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]} A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. Az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban a bizonyítékok felülmérlegelésével történő ítélezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja az eléje tárt bírói döntést, és amennyiben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet észlel, azt küszöbölje, az alapjogi sérelmet orvosolja. {3168/2013. (IX.17.) AB végzés, Indokolás [13]} Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel a bírói döntés irányának, önmagának a bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára. {3110/2015. (VI. 23.) AB végzés, Indokolás [14]}

Az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. Önmagában az, hogy az indítványozó a határozat vagy a bírósági ítélet érvelését tévesnek, magára nézve hátrányosnak tartja, nem alkotmányossági kérdés, és az az indokolt döntéshez való jogra történő hivatkozással sem tehető azzá.

Mindezek alapján – figyelemmel az Alkotmánybíróság hivatkozott, következetes ítélkezési gyakorlatára is – álláspontom szerint nem merül fel alaptörvény-ellenesség, sem az alkotmányjogi panaszban hivatkozott jogszabályhelyek, sem az azok alapján meghozott hatósági határozatok nem minősülnek alaptörvény-ellenesnek.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az amicus curiae-ben foglalt álláspontomat az ügy elbírálása során szíveskedjen figyelembe venni.

Budapest, 2023. ., VM. 31. .”

Üdvözlettel:

Varga Mihály

